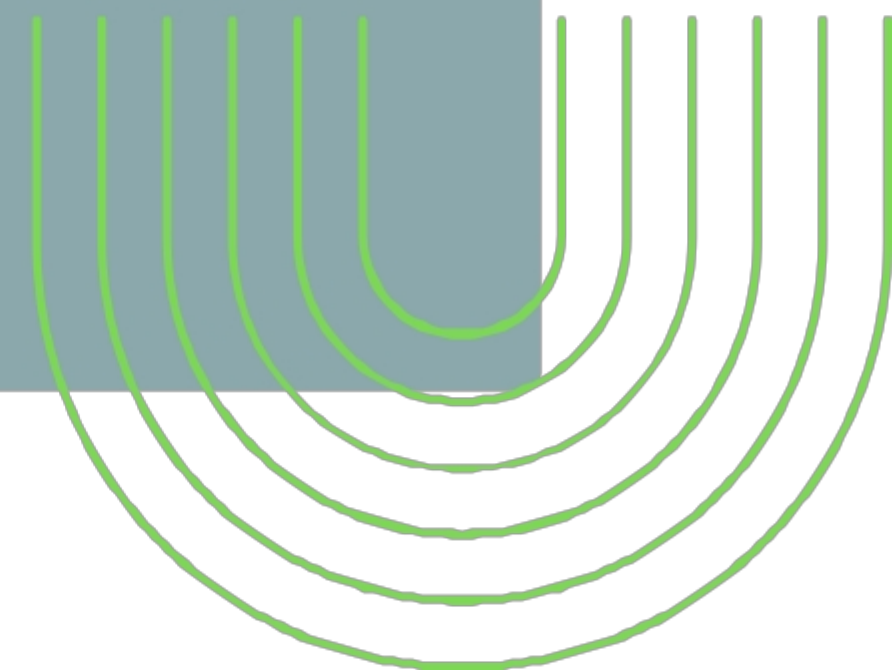

INNOWACJE SPOŁECZNE NA OBSZARACH WIEJSKICH I LOKALNYCH: IDENTYFIKACJA, WYMIANA DOŚWIADCZEŃ I ROZSZERZANIE ZASIĘGU

Szkolenie dla trenerów

Projekt RESIST jest współfinansowany przez Unię Europejską (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego.

01.

IDENTYFIKACJA INNOWACJI NA OBSZARACH WIEJ

Gdzie szukać, na co zwrócić uwagę

02.

METODY I NARZĘDZIA DO TWORZENIA MAP

Wybór trzech metod

03.

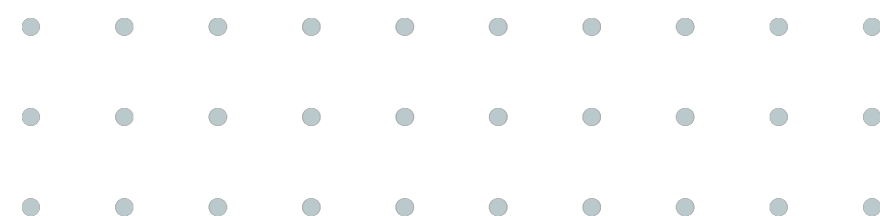
DLACZEGO WARTO SIĘ DZIELIĆ

Nie wymyślaj koła na nowo

04.

SKALA I WPŁYW

Metody i podejścia

SPIS TREŚCI

Dlaczego obszary wiejskie i lokalne Czy innowacje mają znaczenie?

Lokalne wyzwania wymagają
lokalnych rozwiązań.

Społeczności wiejskie często tworzą
innowacyjne i zrównoważone
rozwiązania.

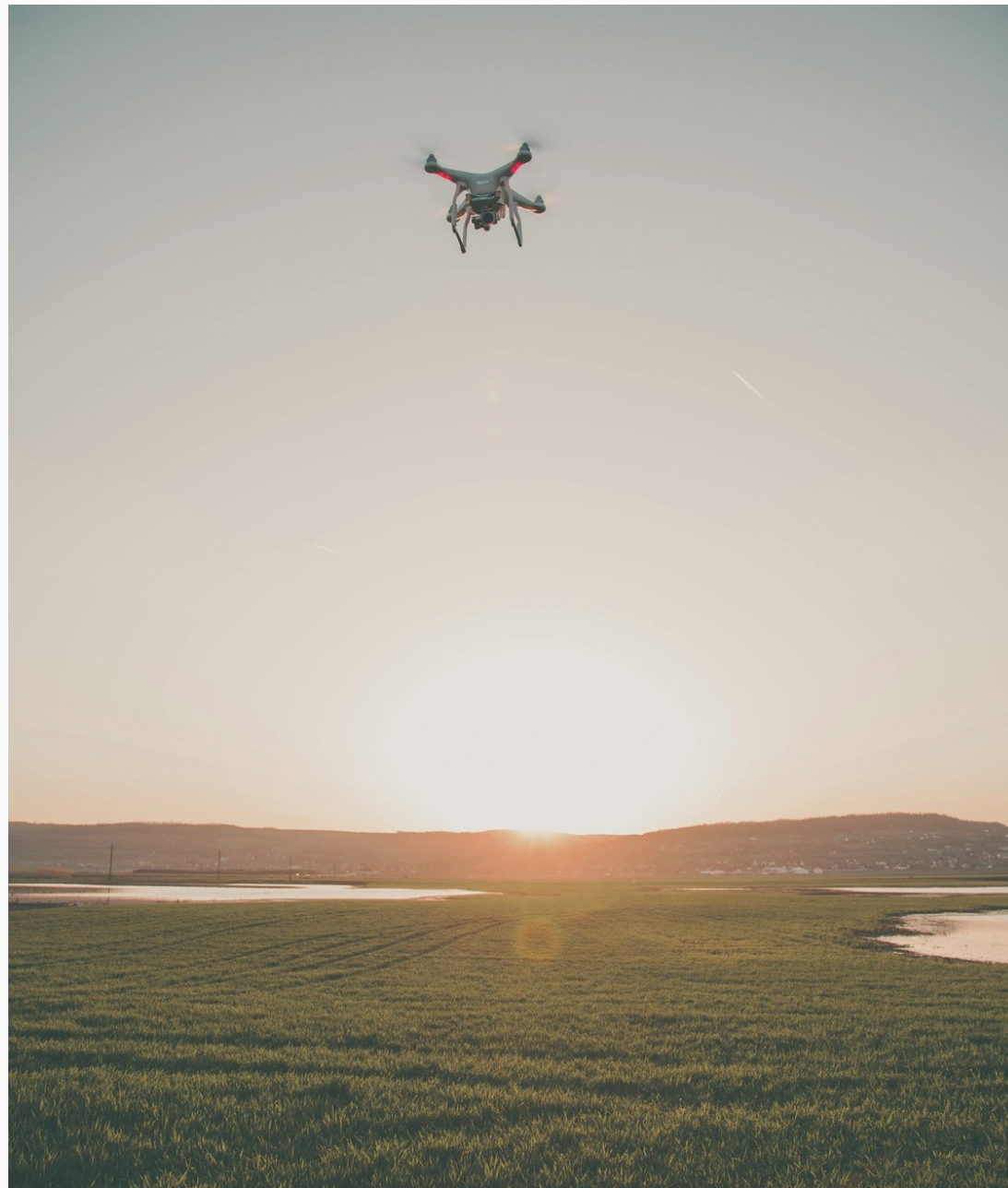
Jak możemy zidentyfikować, dzielić
się i wdrażać te rozwiązania na
większą skalę?

Czym jest innowacja społeczna na obszarach wiejskich?

Definicja: Lokalnie rozwiązania odpowiadające wyzwaniom na obszarach wiejskich w sposób zrównoważony i skalowalny.

Kluczowe cechy:

- Rozwiązania
- Zrównoważone i oszczędzające zasoby
- Osadzony w realiach kulturowych i społecznych
- Odpowiada na wyzwania systemowe

Rozpoznawanie innowacji społecznych w kontekście obszarów wiejskich

Gdzie szukać?

- Tradycyjna wiedza i praktyki
- Nieformalne sieci i liderzy oddolni
- Rozwiązywanie problemów z inicjatywy społeczności
- Innowacje związane z przetrwaniem (rozwiązania wynikające z konieczności)

Jak rozpoznać obiecującą innowację?

- Odpowiada na **rzeczywistą potrzebę** społeczności
- Opracowana przez **lub** **we współpracy z społecznością**
- **Możliwość dostosowania** do innych obszarów wiejskich

Lokalne mikrosieci słoneczne dla społeczności niepodłączonych do sieci energetycznej (przykład globalny)

Wyzwanie:

Miliony ludzi na obszarach wiejskich i odległych nie mają dostępu do niezawodnej energii elektrycznej.

Innowacja: Lokalne

mikrosieci słoneczne –

małe, zarządzane przez społeczność systemy energii słonecznej, które wytwarzają i dostarczają energię elektryczną do lokalnych gospodarstw domowych, szkół i

przedsiębiorstw.

D
l
a
c
z
e
g
o

t
o

d
z
i
a
ł
a

-

p

r
z
y
s
t
ę
p
n
e

c
e
n
o
w
o

i

z
r
ó

wnoważone;
skalowalne i
powtarzalne;
wzmacnia pozycję
lokalnych
społeczności

Narzędzia i metody mapowania innowacji na obszarach wiejskich

Mapowanie innowacji społecznych

Czym to jest

Ćwiczenie z zakresu mapowania partycypacyjnego, w ramach którego członkowie społeczności wspólnie identyfikują i dokumentują lokalne innowacje społeczne w swoim otoczeniu.

Jak to działa

- **Zaangażuj** lokalnych interesariuszy (mieszkańców wsi, organizacje pozarządowe).
- **Należy** zaznaczyć innowacje społeczne na mapie papierowej lub cyfrowej.
- Ocena **kluczowych czynników**, takich jak stopień wdrożenia,

Korzyści

- **Wykrywa** ukryte innowacje na obszarach wiejskich.
- Pomaga decydentom i podmiotom finansującym wspierać rozwiązania o dużym potencjale.
- **Wzmacnia wymianę wiedzy** w społeczności oraz

Opowiadanie historii i wywiady z zakresu historii mówionej

Czym to jest

Metoda służąca **utrwalaniu lokalnej wiedzy, mądrości i innowacji społecznych** poprzez rejestrowanie osobistych doświadczeń i historii sukcesu.

Jak to działa

- **Przeprowadzaj pogłębione wywiady** z przedstawicielami społeczności.
- **Zapisuj i dokumentuj historie** dawnych innowacji, odporności i kreatywnego rozwiązywania problemów.
- Wykorzystaj materiały do zachowania i **dzielenia się wiedzą.**

Korzyści

- Uwidacznia oddolne rozwiązania.
- **Wzmacnia tożsamość społeczności** i poczucie odpowiedzialności za rozwiązania.
- **Buduje zaufanie** między innowatorami społecznymi a decydentami.

Partycypacyjna ocena wiejska (PRA)

Czym jest

To podejście badawcze oparte na społeczności, które umożliwia społecznościom wiejskim mieszkańcom wsi **analizować własne wyzwania** i opracowywać rozwiązania.

Jak to działa

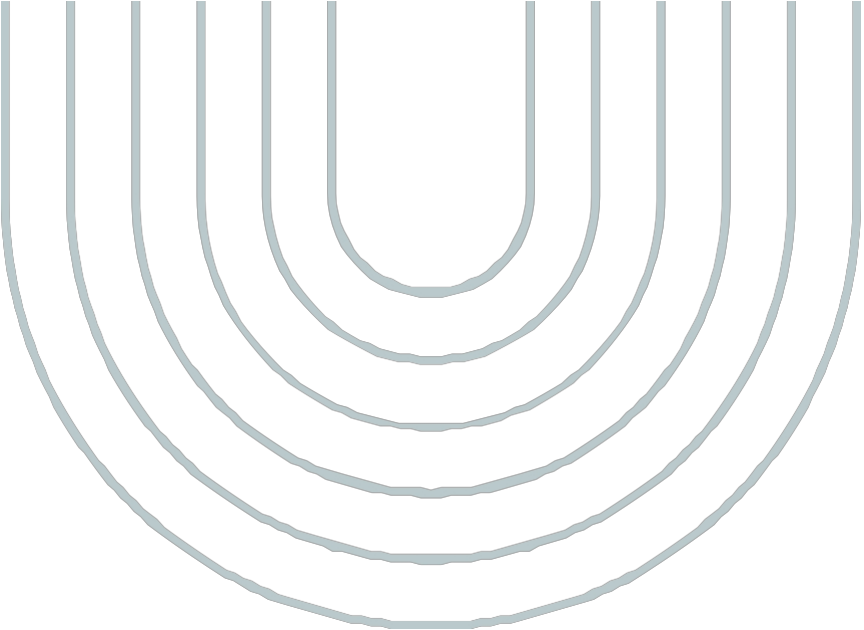
- **Facylitatorzy wykorzystują narzędzia wizualne**, takie jak mapowanie, tworzenie diagramów i ćwiczenia z rankingami.
- **Członkowie społeczności aktywnie uczestniczą** w identyfikowaniu problemów społecznych i opracowywaniu rozwiązań.

Korzyści

- **Wzmacnia pozycję lokalnej społeczności**, umożliwiając jej aktywne rozwiązywanie problemów.
- Gwarantuje, że rozwiązania są dostosowane do uwarunkowań kulturowych i zrównoważone.
- Zwiększa lokalną akceptację innowacji społecznych.

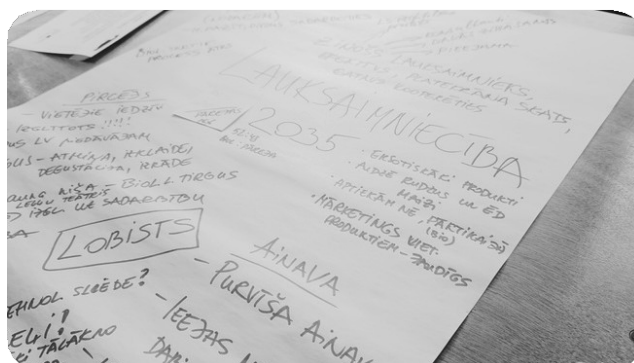

Dlaczego dzielenie się ma znaczenie?

Powielanie sukcesów i unikanie „wynajdywania koła na nowo”

Wiele społeczności boryka się z **podobnymi wyzwaniami społecznymi**, od dostępu do czystej wody po zrównoważone rolnictwo. Gdy jedna grupa opracowuje rozwiązanie, **dzielenie się nim pomaga innym** uniknąć marnowania czasu i zasobów na metodę prób i błędów.

Wzmacnia sieci i współpracę na obszarach wiejskich, gdy lokalne innowacje są udostępniane, społeczności wiejskie budują silniejsze więzi z sąsiednimi wsiami, organizacjami pozarządowymi i decydentami.

Współpraca prowadzi do możliwości pozyskania finansowania, wspólne rozwiązywanie problemów oraz większą pulę wiedzy specjalistycznej.

Najlepsze metody dzielenia się lokalnymi innowacjami

Uczenie się od rówieśników Sieci

Czym to jest

**Ustrukturyzowany
sposób** na **zgromadzenie**
lokalnych innowatorów w
celu wymiany pomysłów i
najlepszych praktyk.

Jak to działa

- Lokalni innowatorzy **uczestniczą** w kręgach wymiany wiedzy, warsztatach i szkoleniach.
- **Wspiera mentoring**, w ramach którego doświadczeni twórcy zmian służą radą nowym przedsiębiorcom społecznym.
- Może być wspierane przez organizacje pozarządowe, uczelnie

Korzyści

lub samorząd lokalny

- **Wspiera bezpośredni transfer wiedzy** między praktykami.
- Wzmacnia lokalne przywództwo i potencjał innowacyjny.
- Gwarantuje, że **wiedza jest dostępna**

do kontekstu danej społeczności.

Ośrodki innowacji społecznych

Centra

Czym to jest

Fizyczne lub cyfrowe przestrzenie, w których lokalni innowatorzy spotykają się, eksperymentują i dzielą się pomysłami.

jak to działa

- Zapewniają przestrzenie twórcze, narzędzia cyfrowe oraz dostęp do mentorów.
- Ułatwiają wspólne rozwiązywanie problemów i nawiązywanie partnerstw.
- Wspierają tworzenie prototypów i wdrażanie pilotażowe innowacji społecznych.

Korzyści

- Zapewniają ustrukturyzowane środowisko do wymiany pomysłów.
- Zachęcają do współpracy międzysektorowej (np. technologia + rolnictwo + zrównoważony rozwój).
- Pomagają przekształcić prototypy w rozwiązania, które można wdrożyć na

większą skalę.

STRATEGIE CYFROWE I OFFLINOWE SŁUŻĄCE ROZPOWSZECHNIANIU INNOWACJI

CYFROWE

Media społecznościowe
media grupy (np.
sieci rolników na WhatsApp)

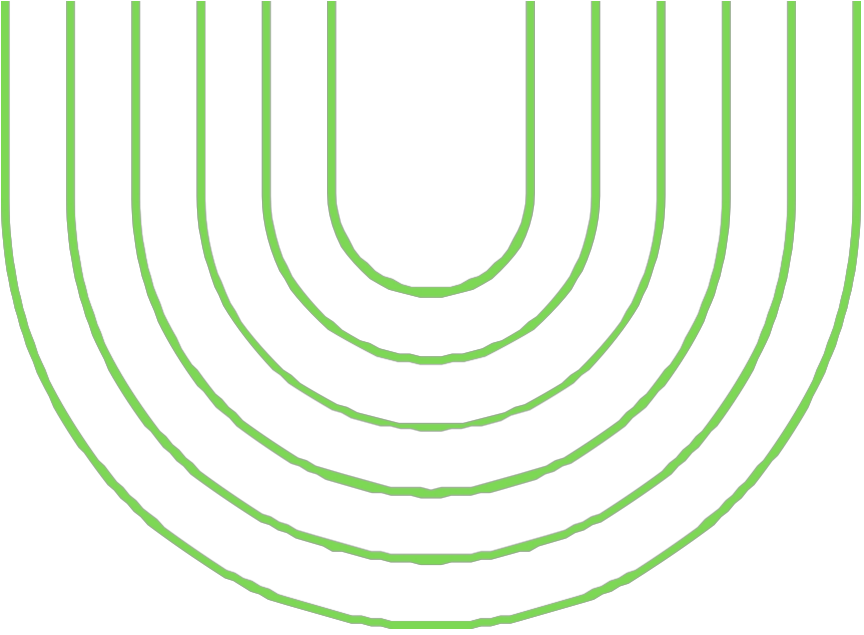
Internetowe platformy wiedzy typu
open source

OFFLINE

Targi innowacji na obszarach wiejskich

Praktyczne projekty
demonstracyjne

Współtworzenie i innowacje kierowane przez społeczność

Dlaczego współtworzenie?

- Zapewnia trafność i trwałość
- Wzmacnia poczucie odpowiedzialności społeczności

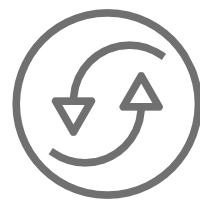

Jak wspierać współtworzenie? Angażuj lokalną społeczność w rozwiązywanie problemów Stosuj metody projektowania partycypacyjnego Zapewnij długoterminowe zaangażowanie interesariuszy

Szkolenie wiejskich innowatorów społecznych

Kim są lokalni agenci zmian?

Liderzy wiejscy, nauczyciele, organizatorzy społeczności

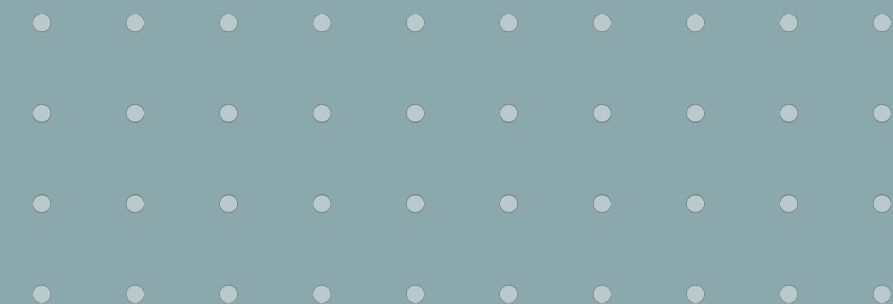
Warsztaty
oparte na
wzajemnym
uczeniu się

Praktyczne projekty
terenowe

Długoterminowe
programy
mentorskie

Skalowanie innowacji społecznych na obszarach wiejskich – rozwój bez utraty tożsamości

Wyzwania związane ze skalowaniem:

- Wiele rozwiązań jest specyficznych dla danego kontekstu
- Ryzyko utraty lokalnej odpowiedzialności

Jak skalować bez utraty lokalnej wartości:

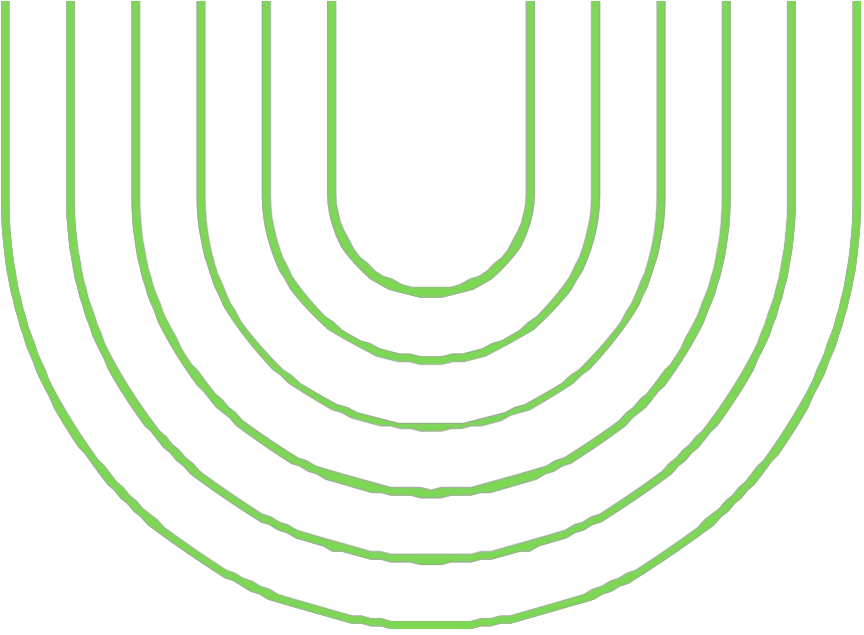
- Dostosowanie, a nie kopowanie i wklejanie
- Szkolenie lokalnych agentów zmian
- Wsparcie ze strony rządu i polityków

Ocena wpływu lokalnych innowacji

- Czy to rozwiązuje to pilne wyzwanie społeczne?
- Czy można to rozszerzyć na więcej niż jedną wieś?
- Czy to być utrzymane bez zewnętrznego finansowania?
- Czy wzmacnia to lokalne przywództwo?

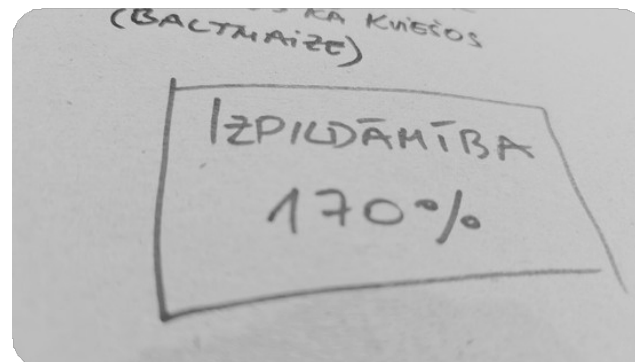

Pomiar wpływu innowacji społecznych na obszarach wiejskich

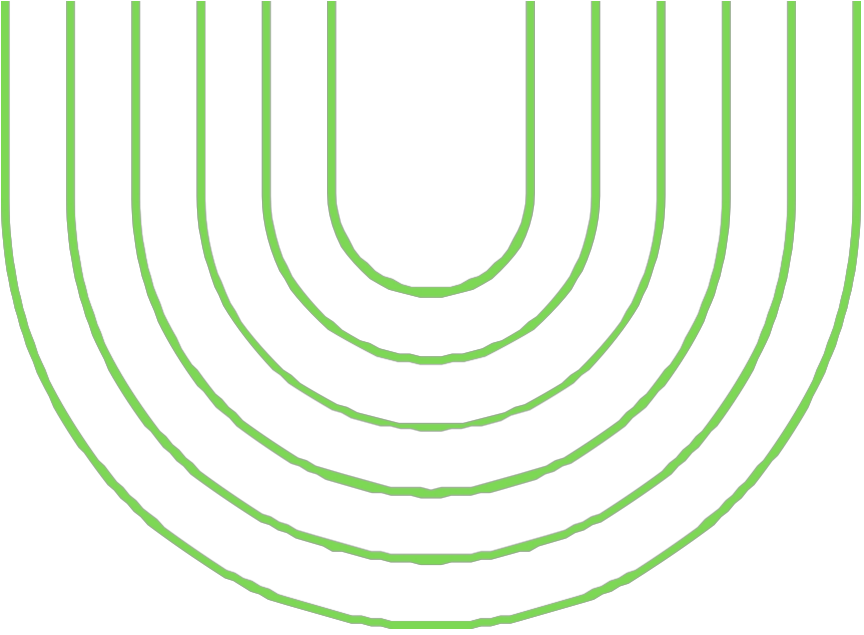
Zaangażowanie i akceptacja społeczności

- Jeśli innowacja na obszarach wiejskich nie zostanie powszechnie przyjęta przez społeczność, jest mało prawdopodobne, aby przyniosła trwałe wpływy.
- Pomiar zaangażowania społeczności pomaga ustalić, czy rozwiązanie jest dostosowane do uwarunkowań kulturowych, dostępne i przyjazne dla użytkownika.

Wpływ gospodarczy i poprawa warunków życia

- Wiejskie innowacje społeczne powinny prowadzić do lepszych możliwości ekonomicznych dla lokalnych społeczności.
- Udana innowacja pomaga ludziom zwiększyć dochody, znaleźć stabilne zatrudnienie lub obniżyć koszty utrzymania.

Pomiar wpływu innowacji społecznych na obszarach wiejskich

Trwałość rozwiązania

- Jeśli innowacja nie jest w stanie utrzymać się w dłuższej perspektywie, istnieje ryzyko, że upadnie wraz z wygaśnięciem zewnętrznego finansowania lub wsparcia.
- Długoterminowy wpływ zależy od lokalnego zaangażowania, stabilności finansowej i zdolności adaptacyjnych.

DZIĘKUJEMY

Masz jakieś pytania?

